

vyvozovati jen závěr, že dvě společenstva fakticky provozují prostřednictvím jiné společnosti s ručením omezeným («M. svazu...») všechny obchody společnosti s r. o. »F.« a že i provozovací jistina jest vlastně založena společenstvy. Je proto nezávažné, zda se provozují obchody toutéž kmenovou jistinou, anebo zda se k tomu užívá rezervních fondů neb jiných majetkových zdrojů. Ježto společenstva (srv. § 88 zák. č. 70/1873 ř. z.) nesmějí rozšiřovati svoji činnost na jiná podnikání než na ta, jež jsou uvedena v § 1 zákona o společenstvech, není povaha společníků »M. svazu« a tím i »F.« bezvýznamná. Protože podle toho, co bylo již uvedeno, jest předmět podnikání společnosti s ručením omezeným »F.« cizí podnikání obou společenstev, nebyl právem napadeným usnesením povolen zápis odštěpného závodu do obchodního rejstříku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelka vidí zmatečnost v postupu prvního soudu, který bez zřetele na skutečnost, že soud hlavního závodu poznamenal v rejstříku zřízení pobočných závodů v M. O. a v P., přece zamítl stěžovatelčinu opověď o zápis odštěpného závodu v M. O. Tím není však odůvodněn žádný z důvodů zmatečnosti, uvedených v § 41, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n., a mohlo by jíti po případě jen o nezákonnost. Leč po té stránce rekursním soudem podaný výklad příslušných předpisů §§ 11, 59 zák. č. 58/1906 ř. z. se nepřičí jasnému a nepochybnému znění nebo smyslu zákona, jehož bylo na případ užito, a není tudíž napadené usnesení v tomto směru nezákonným (čl. V, č. 1, zákona č. 251/1934 a čl. I zákona č. 314/1936 Sb. z. a n.). Totéž platí i po věcné stránce rozhodnutí, pokud byl odepřen zápis proto, že nelze dopustiti, aby společenstva, mající za předmět podnikání jiné obory, provozovala ve skutečnosti odlišná podnikání pod jinými firmami než pod vlastními. Marně se snaží stěžovatelka ospravedlniti v souzeném případě svůj postup podnikání poukazem na předpisy vládního nařízení č. 169/1933 Sb. z. a n. Třebaže předpisy řečeného nařízení byl upraven předmět podnikání ústavů v § 1 vyjmenovaných a přesto, že byla rozšířena působnost peněžních ústavů v §§ 2 a násl. a ustanovení o účelu výdělkových a hospodářských společenstev § 1 zákona č. 70/1873 ř. z. nahrazena předpisy o předmětu podnikání uvedenými v první části řečeného vládního nařízení, nelze ani z této nové úpravy podnikání společenstev vyvoditi, že by společenstva byla oprávněna v podobě jiného útvaru, tedy pod jinou firmou provozovati obchody a vyvíjeti činnost jim nepřislušící, nýbrž mohou obor své rozšířené činnosti vyvíjeti jediné pod vlastní firmou. V té příčině nebyly dotčeny předpisy zákona č. 70/1873 ř. z. vládním nařízením č. 169/1933 Sb. z. a n.

Čís. 15999.

K výkladu § 1311 obč. zák.

Kdo provozuje neoprávněně lékařství (fušér), odpovídá poškozenému za škodu, jež jest v příčinné souvislosti s neoprávněným zakročením.

Důkaz o tom, že tu není příčinné spojitosti ve smyslu § 1311 obč. zák. stíhá škůdce. Pokud poškozený sám škodu spoluzavinil.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv II 160/37.)

Žalobkyně se na žalovaném domáhá náhrady škody, kterou jí způsobil neodborným, zapověděným léčením, a to náhrady za škodu, způsobenou jí ztrátou prstu pravé ruky, již se snížily její vyhlídky na zaopatření a provdání, dále náhrady z toho důvodu, že se zmrzačením ruky stala invalidní, konečně náhrady, ježto operace prstu jí způsobila značné bolesti tělesné, a též za duševní útrapy, vyvolané trvalým zohyžděním palce. Podle tvrzení žaloby se žalobkyni začátkem října 1932 zadřela do palce pravé ruky tříska. Ježto jí prst začal hnisati a boleti, šla s poukázkou, vystavenou zaměstnavatelem, k Dr. O., který, ohledav prst, řekl žalobkyni, že se prst musí proříznouti. Žalobkyně se však 12. října 1932 obrátila na žalovaného, o němž slyšela, že je lepší než lékař, že léčí všeobecně, a který měl pověst u lidí jako pravý lékař. Žalovaný prý jí řekl, že má neštovici, že není třeba prst řezati, dal jí mast a řekl, aby si přinesla lahvičku, že jí dá vodu, v které si bude prst koupati, že si léčení vyžádá doby asi 6 týdnů, a aby k lékaři nechodila, aby po dobu léčení nepracovala a prst si nezašpinila. Po druhé byla žalobkyně u žalovaného 13. října 1932, kdy jí dal mast a vodu do lahvičky za úplatu 10 Kč. Tyto léčebné prostředky však neměly žádného účinku na zlepšení, naopak způsobily těžkou infekci, ježto ani mast, ani vodička nebyly aseptické. Stav jejího poranění se za léčení dále zhoršoval, až se dostavila otrava krve. Když přišla žalobkyně k žalovanému po třetí 15. října 1932, žalovaný již projevil obavy, přesto však žalobkyni zrazoval, aby šla k lékaři a pokračovala v léčení, jež jí doporučil. Dne 16. října 1932 zjistil Dr. P. u žalobkyně pokročilou otravu, nařídil její dopravu do nemocnice, kde byl žalobkyni amputován poslední článek palce pravé ruky. Žalobkyně tvrdí, že nutnost amputace byla v příčinné souvislosti s činností žalovaného, a to tím, že ji žalovaný zdržoval, aby nešla k lékaři, tím, že jí dal prostředky, které nejen nepřivodily vyléčení, nýbrž naopak otravu krve zhoršily a učinily nevyléčitelnou. Žalobkyně poukazuje na to, že na její udání byl žalovaný odsouzen pro přestupek § 343 tr. z. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání a uložil soudu své stolice nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalovaný byl odsouzen pravoplatně pro přestupek § 343 tr. z., kterého se dopustil tím, že provozoval neoprávněně po živnostensku lékařství, a to i v případě, o který jde v tomto sporu. Nárok žalobkyně proti němu na náhradu škody jí tím způsobené jest tudíž posuzovati podle § 1311 obč. zák., a to podle jeho ustanovení, že, přestoupil-li někdo zákon, který se snaží předejítí náhodným poškozením, odpovídá za veškerou újmu, která by se jinak nebyla stala, neboť žalobní důvod

náleží nepochybně mezi zájmy, jež jsou ustanovením § 343 tr. z. chráněny a jichž porušení odůvodňuje nárok na náhradu škody podle uvedeného ustanovení § 1311 obč. zák. (srv. rozh. č. 7606 Sb. n. s.). Podle téhož ustanovení zákonného však neodpovídá škůdce za každou nahodilou škodu, nýbrž jen za takovou nahodilou škodu, která by se jinak nebyla stala. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska není věcí poškozeného, aby dokazoval, že tu jest příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním škůdcovým a škodou poškozeného, nýbrž jest věcí škůdcovou, aby dokázal, že tu není takové příčinné souvislosti, t. j. že by škoda nastala i bez jeho protiprávního jednání (srv. rozh. č. 4441 Sb. n. s.). V souzené věci plyne sice ze zjištění nižších soudů, zvláště ze zjištění z posudku chirurga znalce Dr. V., že nelze zjistiti (přirozené, skutkové) příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním žalovaného a škodou žalobkyně, ale plyne z něho také, že ji nelze vyloučiti. Ježto žalovaný nedokázal, že by škoda žalobkyně i jinak byla nastala, jest tu proto právní příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním žalovaného, totiž převzetím žalobkyně do léčení, a škodou žalobkyně, tedy i vina žalovaného podle § 1311 obč. zák. (srv. rozh. č. 5621 Sb. n. s.). Žalobkyně jest však spoluvinna na své škodě, neboť ze žaloby samé jest patrné, že sama vyhledala žalovaného a dala se od něho léčiti, ač věděla, že není lékařem. Dále bylo zjištěno, že před tím, 8. října 1932, byla u lékaře, který učinil diagnosu na flegmonu a že již tehdy trval zánět na palci 4—5 dní. Nesporně jest, že k žalovanému šla žalobkyně po prvé až 12. října 1932, a bylo zjištěno, že žalovaný ji posílal k lékaři, ale marně, a že teprve 16. října 1932 se dala žalobkyně v nemocnici operovati. Protože poměr viny žalovaného a viny žalobkyně nelze určit, hradí oba škodu podle poslední věty § 1304 obč. zák. rovným dílem. Posuzující věc nesprávně po stránce právní, nezabývaly se nižší soudy výši škody. Odvolací řízení trpí proto neúplností, která, třebaže nezpůsobila zmatečnosti, byla způsobilá zabrániti úplnému vysvětlení a důkladnému posouzení věci (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Bylo proto zrušiti napadený rozsudek, a protože jest patrně třeba jednání v první stolici, aby věc se stala zralá k rozhodnutí, i rozsudek první stolice podle § 510 c. ř. s. a vrátiti věc soudu první stolice, aby dále jednal a znovu rozhodl.

Čís. 16000.

Nemá-li nikdo z manželů — československých státních příslušníků — v tuzemsku obecného soudu, není žádost za přeměnu rozvodu manželství v rozluku podle § 15 rozl. zák. vůbec přípustná v tuzemsku a nelze ani určití místně příslušný soud podle § 28 j. n. Na tom nebylo nic změněno ani ustanovením čl. II č. 2 zák. č. 130/1930 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Nd II 31/37.)

Srv. rozh. 1449, 1534 a 2746 Sb. n. s.